

**ÖZEL ÖĞRETİM KURUMLARININ ÖĞRENCİ ÇEKME
POLİTİKALAN – BİR ÖN ARAŞTIRMA**

Prof. Dr. Muhsin HESAPÇIOĞLU*
Alpaslan DURMUŞ**
Güler BAŞARAN***

1. GİRİŞ

Yerli ve yabancı gerçek ve tüzel kişiler tarafından kurulmuş olan ve Millî Eğitim Bakanlığının denetim ve gözetimi altında bir ücret karşılığında hizmet veren okul öncesi, ilköğretim, ortaöğretim kurumları ve bu düzeyde haberleşme ile öğretim yapan kuruluşlar, çeşitli kurslar, dershaneler, öğrenci etüt eğitim merkezleri, biçki dikiş yurtları ve benzeri öğretim kurumlarına Özel öğretim kurumları denilmektedir (Özkaya, 1993: 8; 1965 tarih ve 625 sayılı Kanun). 625 sayılı kanunun hükümleri çerçevesinde ülkemizde faaliyette bulunan Özel öğretim kurumlarının mevcut durumlarını aşağıdaki Tablolarda göstermek mümkündür:

Tablo 1: Özel Öğretim Kurumları Genel Müdürlüğüne Bağlı Okulların Türlerine Göre Dağılımı (1996-1997 Öğretim Yılı) (APK, 1997:33).

OKUL TÜRÜ	KURUM SAYISI	ÖĞRENCİ SAYISI	ÖĞRETMEN SAYISI
Özel Türk Okulları	847	189 540	12 864
Özel Azınlık Okulları	41	4 983	359
Özel Yabancı Okulları	17	10 718	540
Özel Uluslararası Okullar	2	520	51
Toplam	907	205 761	13 814

* Marmara Üniversitesi Atatürk Eğitim Fakültesi Eğitim Bilimleri Bölümü Öğretim Üyesi.

*** Marmara Üniversitesi Atatürk Eğitim Fakültesi Eğitim Bilimleri Bölümü "Eğitim Yönetimi ve Denetimi Yüksek Lisans Programı" öğrencileri.

Tablo 2: Özel öğretim Kurumları Genel Müdürlüğüne Bağlı Okul ve Kurumlar (1996-1997 öğretim Yılı). (*) Uzman ve Usta öğretmenler Dahil (APK, 1997:32).

EĞİTİM KADEMESİ	KADEME SAYISI	ÖĞRENCİ SAYISI	ÖĞRETMEN SAYISI
Okul Öncesi	392	9 951	701
İlkokul	351	71015	4 057
Ortaokul	330	68 596	58
Lise Toplamı	395	56 199	8 998
Genel Lise	376	53 933	8 874
Mesleki ve Tek. Lis.	19	2 266	124
Toplam	1468	205 761	13 814
Özel Dershaneler	1479	310 432	13 297
Özel Kurslar	2 096	271764	(*)16 029
Genel Toplam	5 043	787 957	43140

Tablo 1.'deki veriler dikkate alındığında okul başına yaklaşık 227, bütün tür ve kademelerdeki Özel öğretim kurumları (Tablo 2) dikkate alındığında ise 156 öğrenci düşmektedir. Özel öğretim kurumlarının Özel teşebbüs oluşları dikkate alındığında öğrenci ve velilerinde kendilerine bir talep doğurmak için bir takım çabalar içinde olacaklarını tahmin edebiliriz. Nitekim öyledir de. "Bir mal ya da hizmetin sürüleceği kitleyi, o mal ya da hizmet konusunda uyarmak, eğilim yaratmak amacıyla göze ya da kulağa hitap eden mesajların yayılması" (Dalkıran, 1995:3) olarak tarif edilen reklamlar normal olarak Özel öğretim kurumlarınınca da kullanılmaktadır. Genellikle yazılı basında yer alan ve yaz aylarında yoğunlaşan Özel öğretim kurumlarının reklamları, el ilânları ya da broşürleri incelenip içerik analizleri yapıldığında ağırlıklı olarak "en iyi öğretim kurumu olduğu, eğitimin kalitesi, eğitim kadrosunun kaliteli olduğu, bilimsel eğitim, yurt dışı ile ilişkiler, kurumun bağlı olduğu üst eğitim organizasyonları, kurumun akademik, kültür ve sanat alanındaki başarıları, bir üst kuruma öğrenci gönderme başarısı" gibi mesajların verildiği böylece bir talep arayışı içinde oldukları görülmektedir. Daha çok gazete, dergi, broşür gibi basılı medya imkânları ve bölgesel, ulusal ya da uluslararası ihtisas fuarları kanallarıyla gerçekleştirilen Özel öğretim kurumları reklamlarının da diğer türden reklam tarzlarında olduğu gibi yararlılık, konfor, kalite, satın alma ediminin rasyonelleştirilmesi gibi reklam mesajının temel gereklerine göre düzenlendikleri görülebilir (Dalkıran, 1995: 2). Bu noktada, "ne söylendiği"ne bakmak yerinde olacaktır. Ama asıl önemli olan, "nasıl söylendiği" olduğu unutulmadan. Önce "ne söyleniyorsa bakalım.

Okulların kendileri için ilanlarda çizdikleri profili şu başlıklarda toplamak mümkündür:

2. TARİHÇE

Tarihçe kısmında şu Özelliklere vurgu yapılarak öğrenci çekmeye çalışılmaktadır.

- *Okulun Mezunu Olan Önemli t Ünlü Şahsiyetler:* Özel okullar kendilerinin mezunu olan ünlü/önemli kişilerin adlarını bir kıvanç vesilesi edinerek, örneğin; "Atatürk'ün üç manevî kızının eğitimi için bu okulu seçmesi ve 1927'de Rukiye hanımın, daha sonra da Sabiha ve Ülkü'nün bu okula başlaması okulun prestijini artırdı", "...bugüne kadar pek çok fahri konsoloslar, tıp doktorları, akademisyenler, mimarlar, mühendisler ve iş adamları yetiştiren okulun pek çok ünlü mezunu bulunmaktadır, örneklemek gerekirse....." (Batmaz vd., 1996: 64, 143) gibi ifadeler kullanarak kendilerine pay çıkarmaktadırlar.

- *Okulun Altına İmzasını Attığı Başarılar :* "1995 ÖYS İngilizce dalında Türkiye ikincisi ve İstanbul birincisi olan XY okulunun 1994-95 yılı mezunları arasındadır", "okulumuz 1994-1995 öğretim yılında liselerarası tiyatro yarışmalarında birincilik almıştır", "okul 1994-95 öğretim yılında felsefe olimpiyatlarında birincilik ödülü kazanmıştır" (Batmaz vd., 1996: 3, 56, 24) gibi ifadelerle okulun çeşitli ulusal ya da uluslararası yarışmalarda kazandığı ödüller ya da elde ettiği başarılar okulun kalitesini ispat sadedinde ileri sürülen argümanlar olarak görülebilir. ÖSYM başarısı da okulun başarıları arasında zikredilmekte ve sınava giren ve bir yüksek öğretim kurumuna girmeye hak kazanan öğrenci sayısı da okulları cazip kılmaktadır. Bunun bilincindeki Özel okullar, ÖSYM'yi kazanan öğrenci sayılarını Özellikle belirtmeye, hatta sadece ÖSS'yi kazanan öğrencileri de bu sayı içinde zikrederek sayıyı kabarık göstermeye çalışmaktadırlar.

- *Ders Veren Ünlü Kişiler:* Okulda görev yapmış ünlüler, "Tevfik Fikret, Ercüment Ekrem Talu, Yusuf Ziya Ortaç gibi ünlüler ders vermiştir" (Batmaz vd., 1996: 64) ve benzeri ifadelerle okulun kalitesinin bir göstergesi olarak kullanılmaktadır.

- *Okulun İsmindeki Sembolizme Yapıları Gönderme :* "Okulun adı ilk Türk Amirali ve İzmir Bey'i Emir Çaka Bey'den alınarak Özel Çakabey Lisesi olarak belirlenmiş ve tescil edilmiştir" (Batmaz vd.,1996: 121) gibi ifadelerle okulların kendilerine isim olarak seçtikleri sembolizmi öne çıkarmaları da bir diğer öğrenci çekme taktiğidir. Bu cümleden olarak Kültür Koleji Atatürk'e atfettiği "kültür, okumak, anlamak, görebilmek, görebildiğinin anlamını ve uyarıcı yönlerini kavramak, düşünmek, zekayı eğitmektir." şeklindeki sözü alıntılıyor.

- *Geleneğe Ya Da Köklü Oluşa Gönderme :* "Okul Türkiye'de yaşamakta olan en eski 3. Özel okul olması ile gurur duymaktadır", "fırında yapıları ve bir parça çikolata ile yenen ekmeğin anısına her yıl okulda Petit Pain (küçük ekmeğin) günü kutlanmaktadır" (Batmaz vd., 1996: 75, 142) şeklindeki ifadelerle

okullar kendilerinin köklü oluşlarını ya da gelenekle irtibatlı oluşlarını gündeme getirmektedirler.

- *Kuruluş Aşamasında Gündeme Gelen Evrensel /Yerel Değerlere Ya Da Önemli Olaylara Atıf:* "Cumhuriyetimizin kurucusu Gazi Mustafa Kemal Atatürk'ün 1925 yılında TBMM'ni açış nutuklarında, millî eğitim işlerinde, Özel girişimin de katkıda bulunması konusundaki, direktifleri üzerine kuruları Z Cemiyeti 1931 yılında Anaokulu ile eğitime başladı" (Batmaz vd., 1996: 107) türünden ifadeler, değerlere bağlılık ve tarihi-önemli olaylarla okul arasındaki ilişkiyi vurgulayarak benzer duygu ya da yöneliş sahiplerini kurumla özdeşim kurmaya, dolayısıyla kendilerine çekmeye bir vesile kılınmaktadır.

- *Üye Olunan Uluslararası Kuruluşlar:* ECIS (European Council of Internatianol Schools-Uluslararası Okullar Avrupa Konseyi), International Baccalaureute (Lise 2 ve 3. sınıflarda uygulanan ayrı bir program olup, yurtdışında hazırlanan, burada uygulanıp yurt dışında değerlendirilen sınavlar ve projeler sonucu öğrenciye uluslararası bir diploma sağlayan uluslararası yeterlik), NESA (Near East-South Asia Council of Overseas Schools- Yakın Doğu ve Güney Asya Okullar Konseyi) (1996: 31, 63)gibi kuruluşlara üye olmak ve bu üyeliği vurgulamak/duyurmak da okulun tarihçesini oluşturan unsurlardan biri olarak reklam ve ilân metinlerinde yer almaktadır.

- *Taban Puanı:* Orta öğretimde merkezî sınavla girilen Özel okulların taban puanları da okulun kalitesinin veli tarafından algılanmasında önemli olduğu görülmektedir. Sözün gelişi Özel Sankt Georg Avusturya Lisesi ve Ticaret Okulu'nun 1996 yılı taban puanı 626.663, Üsküdar Amerikan Lisesi 1996 yılı taban puanı 640.080'dir. Puanlar 400'ler ile 700'ler arasında değişmektedir (Batmaz vd., 1996: 3-156). Okulların öğrenci alışıta esas kabul ettikleri taban puanlar kalitelerinin bir göstergesi olarak algılanmakta ve talep oluşumu/gelişimine etki etmektedir.

3. YÖNETİCİLER

Velilerin Özel okulların yönetimine karşı daha duyarlı olmaları ile beraber yönetim de öğrenci çekimi için bir unsur olmuştur (Susar, 1996:18). Nitekim aynı araştırmanın (1996:20) yöneticilerin göreve getirilme şekillerinin % 83 oranında teklif yoluyla olduğuna dair bulgusu da bu saptamayı doğrulamaktadır. Ayrıca yöneticilere göre, iyi bir yöneticinin sahip olması gereken Özelliklerin başında % 52.9 ile davranış Özelliklerinin ve % 30.9'la kişisel Özelliklerin ikinci, % 16.2 ile meslekî Özelliklerin üçüncü sırada zikredilmesi de bu anlamda manidardır (Susar, 1996:22).

4. MEŞRUIYET ZEMİNİ OLUŞTURMAYA DAİR İFADELER

Okulun açılışını, yeni bir birimin hizmete sokulmasını etkili bir isme yaptırarak o ismin meşruiyet halesini kullanmak: Kurumun kendisine hedef olarak seçtiği kitlenin niteliğine göre değişen *açıcı* şahıs kimi zaman bir devlet büyüğü, kimi zaman hükümet temsilcisi kimi zaman da sahasında isim sahibi bir kişi olmaktadır. Zikredilen etki aynı zamanda davetlilerle de sağlanmaktadır. Davet edilen kişilerden gelmeyenlerin kutlama telgraflarını okumak/yayınlamak,

dergi ve gazete haberlerini sergilemek, önemli şahısların kurumla ilgili görüş ve düşüncelerine çeşitli fırsatları değerlendirerek yer vermek, kurumlarda hatıra/imza defteri tutmak, kurumun ya da ulusun önem attığı bir kişiye dair anma toplantısı düzenlemek ve benzer çalışmalar hep bu hâle etkisine yönelik olarak kullanılmaktadır.

Çeşitli medya organlarının ve mensuplarının okulları ziyareti sağlanarak ya da ziyaret isteklerine izin verilerek de bu etki sağlanabilmektedir, örneğin hakkında çıkan ithamlar sonucu "gerekirse okulları devrederiz" diye açıklama yaptığı dönem içinde (Aralık 1997- Ocak 1998 içinde) Fethullah Gülen okulları hakkında toplam 14 gazete haberi çıkmıştır (Göktürk, 1997; Öztürk, 1998; Tanışır, 1998; Turgut, 1998; Türkiye, 1998; Yakın, 1997; Yeni Asır, 1998; Yüksel, 1998; Zaman, 1997a, 1997b, 1998a, 1998b, 1998c, 1998d).

Burada hâle etkisinin çift yönlü kullanımına bir örnek olarak bağışlar hatırlatılmalıdır. Kimi eğitim kurumları doğrudan kendilerine yapıları bağışları, öğrencilerine sağlanan burs ve benzeri olanakları sağlayanların ismini belirterek kamuya açıklamaktadırlar. Bu uygulama eğitim kurumunun toplumsal kabul görmüşlüğüne bir gönderme olarak önemli olduğu gibi, bağış yapan kurumun ve bağış yapıları kurumun toplumsal imgelemdeki suretlerini paylaşmalarını göstermesi açısından da önemlidir. Örneğin Robert College 1997 Honor Roll'ünün 2 tam sayfasını doğrudan kendilerine yapıları bağışları, öğrencilerine sağlanan burs ve benzeri olanakları duyurmaya ayırmıştır (1997:4-5). Belirtilen hâle etkisi dış ilişkiler bağlamında başka ülke emelleri için de kullanılmaktadır. Örneğin Robert Kolej'in kurucusu Amerikan Misyoneri Cyrus Hamli, Robert Kolej için AB.D.'de zenginlerden para yardımı toplarken "geleceğin Türk inkılâbını gerçekleştirecek beyinleri bu okullarda inşa edeceklerini" söylediğini aktarmaktadır (Yakın, 1997).

5. OKUL UN BULUNDUĞU SEMT

Velilerin çocuklarını gönderdikleri okulların bulunduğu semtler konusunda seçici davranmalar, okulların mekan seçimini etkilemektedir. Bu bağlamda Susar (1996)'ın İstanbul İlinde yaptığı araştırmada ilçe bazında dağılımda en fazla yığılmanın Kadıköy ve ardından Beşiktaş, Üsküdar, Bakırköy ilçelerinde olduğu tespiti doğruluk taşımaktadır (Ek 1). Okulların coğrafi dağılımları ve sayıları göz önüne alındığında Kartal, Gaziosmanpaşa, Ümraniye gibi okul toplamı açısından yukarıda andığımız ilçelere eşit ya da denk bölgelerde Özel okul sayılarının az olduğu bu kanımızı destekler mahiyettedir. Okulun Yerleşim/Konumuna Dair İfadeler başlığında inceleyebileceğimiz bu konu muhit, mekan, manzara, merkeziyet eksenlerinde serinlenmektedir, örneğin; "güvenilir", "sağlıklı", "sıcak". "güzel" muhit; "deniz kenarında", "dağ başında", "doğanın kucaklarında" mekân; "eski ahitin / yeni ahitin" tarihi coğrafyasında; "harika", "göz alıcı", "muhteşem" manzara; "büyük şehrin merkezinde", "küçük bir kasabada"; "finansın kalbinde", "hukukun merkezinde" (kalbinde, merkezinde türünden ifadelerin içinde gömülü olan "merkez sembolizmi" ayrıca incelemeye değer Eliade, 1991:17-28) ifadeleri bu bağlamda değerlendirilebilir.

6. YERLİ VE YABANCI ÖĞRETİM KADROSU

Öğretim kadrosunun çok iyi olması vurgulanan bir diğer husustur. Öğretmen kadrosuna dair nitelendirmeler bağlamında aşağıdaki başlıklar saptanabilir:

- ailelerle her şeyini paylaşmaktan hoşlanan.
- branşlarında uzman (gördükleri eğitim, yayınları, daha önce çalıştıkları prestijli kurumlar da belirtilebilmektedir).
- deneyimli.
- gözlemci.
- kendisi ile barışık.
- mesleğini seven.
- nazik ve kibar.
- neşeli ve güler yüzlü.
- özsaygısı olan.
- sabırlı.
- seçkin.
- sevgi ve şefkat dolu.
- sınıf yönetiminde başarılı.
- titiz.
- yabancı öğretmenler.

Kadronun iyiliğini sağlamanın bir diğer deyişle uygun kadro oluşturmanın yolu ise, iyi maddî imkânlar, lojman gibi olanaklarla sağlanmaktadır .

7. PROGRAM TANITIMI İLE İLGİLİ İFADELER

- müfredata yüksek standartlar.
- eğitimde çağdaş yaklaşım.
- yüksek öğretim deneyimli kadro/yüksek kalitede kadro.
- son derece aktif öğretim metotları.
- kişiselleştirilmiş programlar.
- oryantasyon programları.

Ve benzeri ifadelerle beklentilere uygun ve aslında olması gereken hususlar vurgulanır. Reklamcılık biraz da budur işte: Olan, olması gerekeni bir farklılıkmiş gibi yeniden ortaya sürmek, örneğin aklı başında hiçbir eğitimcinin reddetmeyeceği ve zaten uyguladığı aktif eğitim, kişiselleştirilmiş programlar, eğitimde çağdaşlık gibi nitelikler yeni bir husus, farklılık olarak lanse edilmektedir.

8. OKULUN GENEL ANLAMDAKİ FARKLILIĞINA, KALİTE ALGISI OLUŞTURMAYA DAİR İFADELER

- küresel.
- kaliteli.
- çok dilli.
- çok uluslu.
- öğrenci popülasyonu yüksek.
- küçük sınıflar.
- sıcak, rahat, arkadaşça ilişkiler.
- uyumlu, sıcak personel.

Okulun küresel, çok dilli, çok uluslu oluşu gibi hususların vurgulanması ile evrensel olarak kabul edildiği, uluslararası yönelime mazhar olunduğu, uluslararası tolerans ve barış ortamı oluşturulduğu ve bu barışa katkı sağlandığı, sıcak, rahat, arkadaşça ilişkilerin, uyumlu, sıcak personel ifadelerinin öne çıkarılmasıyla da okul içinde benzer bir sıcak ve barışçıl atmosferin yaşandığı, öğrenci popülasyonunun yüksek oluşunun söylenmesi ile de genel bir kabul gördüğü yönünde algı oluşturulmaya çalışıldığı gözlenmektedir.

9. YAYIN VE BENZERİ FAALİYETLERİ

Basıları kitap, yayınlanan dergiler, hakemli dergilerde yapıları yayınlar (Türkçe ve yabancı dilde yazıları makaleler), yurtiçi ve yurtdışında sunuları bildiriler, yapıları ya da yapılmasına destek verilen bilimsel projeler, ulusal /uluslararası panel, sempozyum, kongre, konferanslar, seminerler, verilen kurslar, açılış sergiler de dolaylı olarak -ve hatta daha etkili bir şekilde (Fındıkçı, 1997)- okulların talep doğurmaya yönelik faaliyetleri arasında sayılabilir. Özel okullarca yapıları yayınları bu bağlamda iki başlıkta gözlemleyebiliriz: Genel anlamda branşlarda yapıları akademik yayınlar, eğitim-öğretim sorunlarına çözüm arayışı kapsamında akademik ya da pratik/vulgarize yayınlar. Birinci türden yayınlar öğretim kadrosunun ve okulun ilişki geliştirdiği çevrenin kalitesi hakkında göndermelerde bulunurken (Wemick, 1996:255-268). ikinci türden yayınlar okulun hedefleri hakkında bir gönderme ve bu çözüm önerilerini "biz uyguluyoruz" alt bilgisini ver-^{meye} dair bir düzenleme olarak ortaya çıkmaktadırlar. Binişik (1998)'ın bir Özel öğretim kurumu için hazırlanmış olduğu "İlköğretim Kurumu Seçme-Bir Kılavuz" kitabı bu noktada tipik bir örnektir. "İlköğretim kurumu seçerken şunlara, şunlara ve şunlara dikkat ediniz"

diyen kişinin bulunduğu nokta eğer bir Özel öğretim kurumu ise doğallıkla "bizde bu saydığımız her şey zaten var" ifadesi satır aralığında gizli olmaktadır.

10. YABANCI DİL ÖĞRETİM DÜZEYİ

Kültür Koleji raporundaki verilerden de görüleceği gibi (1993:15-16) yabancı dil öğretim düzeyi önemli bir tercih nedenidir (% 13.4). Nitekim görüşülen Özel okul yöneticileri de bu saptamayı yapmışlardır. Ayrıca Özel okulların haftalık ders dağılımlarında da bu durum gözlenmektedir. Yabancı dil öğretimine önemli bir zaman ayıran Özel öğretim kurumları, etüt saatlerini de yabancı dil dersi öğretimine ayırmaktadırlar.

11. ÜCRET POLİTİKASI

Yıllık okul ücretinin miktarı, tahsil şekli, ücretin kapsamı, kurumun yıldan yıla ücret artırım politikası, veli tarafından yapıları diğer harcamalar (Binışık, 1998:46) da velilerin okul tercihine neden olabilmektedir, Özellikle ücret tahsil problemleri bir sonraki kayıt döneminde velilerin okul değiştirmelerine (ya da okulun kayıt yenilememesine) neden olmaktadır. Özel öğretim kurumlarının Özellikle vergi ve personel gideri gibi iki büyük kalemdaki giderleri, enflasyonun üstünde zam yapışlarına neden olmakta, bu da velilerde memnuniyetsizlik doğurmaktadır. Bunu gören bir kısım Özel okullar, ücret politikasını, her yıl belirli oranda zammı taahhüt ederek veli çekmede bir taktik olarak kullanmaktadırlar.

12. FARKLI ÖĞRENCİ ÇEKME POLİTİKALAN ÇERÇEVESİNDE OKULUN FİZİKSEL/SOSYAL İMKÂN LARI

(a) BARINMA

- Erkek ve kız yurdu (tek kişilik oda, iki kişilik oda, koğuş şeklindeki yurtlarda özür lü girişi, mutfak, çamaşırhane, müzik odası, televizyon odası, dinlenme odası, etüt salonu gibi konfor, işlev, güven ve estetik vaatler içeren imkân lardan bahsediliyor.)
- Yurt ya da barınma imkân ı yoksa eğer barınma yardımı sağlandığı, geçici barınma sağlamak üzere misafirhane sağlandığı, öğrencilerin kalabileceği yurtların ayarlanıp, denetlendiği belirtiliyor.

(b) BESLENME

Yemekhane (tabldot, alakart), kafeterya (sigara içenler ve içmeyenler için ayrı ayrı da olabiliyor), kantin gibi hizmetlerden bahsediliyor.

(c) BURS

- öğrenim ücretinin karşılanması.
- cep harçlığı sağlanması.
- yurtdışı eğitim imkân ı sağlanması.
- bölüm birincilerine ücretsiz öğrenim sağlanması.

- üstün başarı gösterenlere kısmi ihtiyaç bursu sağlanması.

(d) **EĞİTİM OLANAKLARI**

- ileri düzeyde yabancı dil öğretimi.
- ikinci yabancı dil öğrenme imkânı.
- seçmeli dersler.
- iki ayrı bölümden ders alabilme imkânı. (Türkiye'de henüz bir-kaç okulda uygulanan bu sistem iki türlü yürümektedir: Pass/fail option ile öğrencinin bir akademik yıl içinde bir ya da daha fazla sayıda dersi notsuz, geçti/kaldı şeklinde almasına olanak sağlayan bu sistem ile iyi öğrencilerin not ortalamalarını düşürme korkusu olmadan yeni ders almaları sağlanıyor. Cooperative program ise, iki ortak program yürüten -genellikle yüksek- eğitim kurumu tarafından öğrenciye sunulan bir program seçeneği olan bu sistem ile öğrenci, ortak programlı okullardan sadece birine kayıt oluyor, ancak diğer okuldan uzmanlaşma dersleri alıyor. Ya da iki-üç sene bir okulda sosyal bilimler alanında okuyup, üzerine iki veya üç sene mühendislik gibi uzmanlaşmış bir diğer dalda eğitim görüyor. Sonuç olarak bu sistem ile öğrenciler, biri sosyal bilimlerden diğeri ise uzmanlaştıkları daldan olmak üzere iki lisans derecesi alıyorlar).
- her yılın başarılı öğrencilerine çeşitli burs imkânları.
- bilgisayar ve internet imkânları.

(e) **ETKİNLİKLER**

- çeşitli konu ve alanlarda sergi, gösteri ve festivaller.
- eğitim amaçlı geziler.
- panel, konferans, sempozyum ve benzeri toplantılar.
- radyo, TV yayıncılığı.
- sportif etkinlikler ve müsabakalar.
- uluslararası yaz okulları.
- kulüp etkinlikleri.

Özel öğretim kurumlarında kulüp, topluluk, kol, eğitsel kol ve benzer adlar altındaki "binlikler şunlardır:

1. Almanca kulübü.

2. arkeoloji ve sanat kulübü.
3. Atatürkçü düşünce kulübü.
4. basketbol kulübü.
5. bilgisayar kulübü.
6. bisiklet kulübü.
7. borsa kulübü.
8. briç kulübü.
9. coğrafya kulübü.
10. çevre kulübü.
11. dağcılık kulübü.
12. dans kulübü.
13. doğa ve trekking kulübü.
14. edebiyat kulübü.
15. fikir ve düşünce kulübü.
16. fitness kulübü.
17. fotoğrafçılık kulübü.
18. futbol kulübü.
19. gazetecilik kulübü.
20. gitar kulübü.
21. güzel sanatlar kulübü.
22. halkoyunları kulübü.
23. havacılık kulübü.
24. işletme ve ekonomi kulübü.
25. İtalyanca kulübü.
26. kulüp vanguard.
27. MBA
28. MUN
29. müzik kulübü.
30. politika kulübü.
31. psikoloji kulübü.
32. resim ve karikatür kulübü.
33. satranç kulübü.
34. sevgi ve hoşgörü kulübü.
35. sinema kulübü.

36. spor kulübü.
37. sualtı kulübü.
38. şiir kulübü.
39. tarih kulübü.
40. tenis kulübü.
41. tiyatro kulübü.
42. verimlilik kulübü
43. voleybol kulübü.
44. yardımseverler kulübü.
45. yeni çağ kulübü.
46. Yeşilay ve sağlık kulübü.

(f) VURGULARIAN FARKLILIKLAR

-kolej'inde anadilimizi doğru ve güzel kullanmayı öğrenmek için yeni yöntemler (Türkçe öğretimini görselleştirme/kitap tanıtım grupları/gazeteleri ders gereci olarak kullarına) uygulanmaktadır.
- Açılış seçmeli ders sayısı ve bilimsel yelpazesi en zengin okul.
- Akıl yürütme yeteneği gelişmiş bireyler yetiştirmek amacımızdır.
- Anaokulundan, üniversiteye giden çağdaş yol.
- Araştırmacı, bireyler yetiştirmek.
- Araştırma bazlı bilim ve teknoloji öğretimi.
- Atamızın başlattığı Türk rönesansını devam ettirecek nesiller yetiştirir.
- Aydın görüşlü bireyler yetiştirir.
- Bağımsız ve verimli çalışabilmeyi öğrenmiş bireyler yetiştirmek.
- Başarılı bilim/işadamı/geleceğin ülke yöneticisi olacak bireyler yetiştirir.
- Başladığı işi sonuçlandırma sorumluluğuna sahip bireyler yetiştirmek.
- Bilimin doğasını ve süreçlerini kavrayabilmiş bireyler yetiştirmek.
- Bilimsel düşünen bireyler yetiştirmek.
- Bir iş üzerinde yoğunlaşabilen bireyler yetiştirmek. Birebir eğitim ve öğretim.
- Bu günün ve yarının okulu.
- Cumhuriyet ve Atatürk ilkelerine bağlı bir okul.
- Cumhuriyet ve Atatürk ilkelerine bağlı bireyler yetiştirir.
- Çağdaş bilgilerle donatılmış bireyler yetiştirir.
- Çağdaş, özgür, yenilikçi eğitim.
- Çevresine saygılı bireyler yetiştirir.
- Çocuğun gelişim düzeyine uygun eğitim verilmektedir.
- Çocuğun yaşayacağı dönemi hedefleyen, geleneğin süzgecinden geçen çağdaş eğitim metotları.

- Çocukların yetenekleri ve liderlik Özelliklerinin ön pları çıkarıldığı okulumuz...
- Çok yönlü kişiler yetiştirmek.
- Dili zenginleşmiş bireyler yetiştirmek.
- Dinamik bireyler yetiştirir.
- Dinamik, duyarlı, yaratıcı, ilkeli, kararlı, çağdaş eğitim.
- Doğaya saygılı bireyler yetiştirir.
- Duygu pınarı, düşünce otağı, bilgi kaynağı, görgü ocağı: Öncü eğitim kurumları.
- Dünyaya açık bireyler yetiştirir.
- En çok öğrencisi olan okul.
- En fazla eğitim programı olan okul.
- Estetik duygulan gelişmiş bireyler yetiştirir.
- Evrensel görüş ve değerlere sahip bireyler yetiştirir.
- Ezbersiz öğretim.
- Fikir üretiminde özgürlük.
- Gelişmelere açık bireyler yetiştirir.
- Genç bir okul.
- Gerçek benlik kavramına sahip bireyler yetiştirir.
- Günlük yaşamın koşullarına bilim, teknoloji, toplum bütünlüğü içinde yaklaşabilmeyi öğretiyoruz.
- Hak ve adalet duygusuna sahip bireyler yetiştirir.
- İçinde yaşadığı toplumun ve uygarlığın değerlerini takdir edebilen ve bunlara katkıda bulunabilen bireyler yetiştirir.
- İletkenlik ve iletişim.
- İlgi zenginliğine sahip bireyler olarak yetiştirmek.
- İlim ve irfan sahibi gençler olarak yetiştirmek.
- İnsan ilişkilerini sağlıklı temeller üzerinde sürdürebilmeyi beceren bireyler yetiştirir.
- Kaliteli bir eğitim.
- Katılımcı öğretim.
- Kendi potansiyelinin ve değerinin farkına varabilen bireyler yetiştirmek.
- Kendine duyarlı bireyler yetiştirir.
- Kendisini durmadan yenileyebilen bireyler yetiştirmek.
- Lider bir okul.
- Millî ve manevî değerlere saygılı bireyler olarak yarınlara hazırlamaktayız.
- Mükemmeliyet merkezi bir okul. Nitelikli meslek adamları yetiştirir.
- Okulumuz öğrenmeyi öğrenme ilkesini uygulayan bir sistemi benimsemiştir.

- Okulumuz tam öğrenme yöntemini benimsemiştir.
- Okulumuz yaparak, yaşayarak öğrenme ilkesini uygulayan bir sistemi benimsemiştir.
- Oynayarak öğrenecek, öğrenmeyi sevecekler.
- Öğrenci, öğretmen, veli güç birliği.
- Öğrencilerimiz güvenlidir.
- Özgürlükle disiplin arasındaki dengeyi kurabilmiş.
- Pozitif düşünce alışkanlığı kazanmış.
- Programlar arası öğrenci dağılımı sağlıklı.
- Topluma duyarlı bireyler yetiştirir.
- Toplumsal sorumluluğunun bilincinde bir okul.
- Toplumsal sorumluluğunun bilincinde öğrenciler yetiştiren bir okul.
- Uğraşını seven bireyler yetiştirir.
- Ulusal değerlere sahip dünya okulu olmak.
- Uluslararası eğitim.
- Uyumlu bireyler yetiştirir.
- Üretken bireyler yetiştirir.
- Yaratıcı bireyler yetiştirir.
- Yaratıcı öğretim.
- Yarının yöneticilerini yetiştirir.
- Yaşamayı seven bireyler yetiştirir.
- Zengin altyapı birikimine sahip bir okul.

(g) GÜVENLİK

- 24 saat Özel güvenlik ekibiyle güvenlik sağlanmaktadır.
- Okulumuzun öğrencileri her türlü kötü alışkanlıklardan korunmaktadır.

(h) KÜTÜPHANE

- bilgisayar ve kütüphanelerarası ağ bağlantısı.
- bol ve çeşitli türlerde kitap.
- CD-Rom'lar.
- E-posta haberleşme imkânı.
- Fotokopi.
- Günlük gazeteler.
- Kütüphanelerarası ödünç verme.
- Müzik dinleme ve nota servisi.
- Okuma salonu.
- Ödünç kitap verme.
- Süreli yayınlar.
- Teyp kasetleri.
- Video kasetler.

(i) LABORATUVAR

- Bilgisayar ve elektrik-elektronik laboratuvarı.
- Dil laboratuvarı.
- Fizik, kimya, biyoloji (fen) laboratuvarları.
- Fotoğraf laboratuvarı ve film stüdyoları.
- Model yapım laboratuvarı/atölyesi.
- Tasarım laboratuvarı.

(j) ORTAM

- Dostluk, arkadaşlık ve sevgi dolu.
- Dünya sanat merkezi olmaya aday yaşam tarzı.
- Güven verici.
- Hoşgörülü.
- Huzurlu.

(k) SAĞLIK

- Uzman doktor ve sağlık görevlileri.
- Tıbbî laboratuvar ve diğer sağlık üniteleri.

(1) SLOGANLAR

- "Adriyatik'ten Çin Şeddine" Hoşgörü Soluyan Bir Dünya İçin Elele.

- "Kültür"lü olmak ayrıcalıktır.
 - Aslolan çocuklarımız ve Türkiye'dir.
 - Beykent Üniversitesi yenilikçi, çağdaş, özgür eğitim demektir.
 - Bilginin kaynağına çağdaş yolculuk.
 - Bilginin verimli toprağı.
 - Bir rahmet damlasından dünyaya: Ve nihayet uzun bir kış gecesinin ardından karlar erimeğe, kar çiçekleri görünmeğe ve güller açmaya başladı.
 - Bu günün gençleri yarının liderleri geleceğinizdir.
 - Bütün çocuklar çiçektir, şimdi bu çiçekler, Çamlıca Yuva'nın bahçesinde açacaklar.
 - Çağdaş eğitim ve başarıda süreklilik.
 - Çocuklarımız geleceğimizdir.
 - Çocuklarımızın geleceğini eğitimle biriktirin.
 - Daha ileriye, daha yükseğe, daha güçlü : Moda Schools.
 - Eğitimde dinamizm.
 - Geleceği bizimle yakalayın.
 - Her şey ülkemiz ve çocuklarımız içindir.
 - İhlas eğitim kurumlarıyla yarına sağlam bir adım atın.
 - Okul için değil, yaşam için öğrenmeliyiz.
 - Önce öncü'ye sonra 21. yüzyıla.
 - Öncü Eğitim Kurumları: eğitimin güler yüzü.
 - Time is money (vakit nakittir).
 - Ülkenin geleceğini düşünen, üreten, araştıran ve sorgulayan gençliğin adresi,
- (m) TARİHÇE**
- kuşak boyunca eğitim-öğretimle uğraşan..... okullar topluluğunun da kurucusu olan ..., 'ların bir kurumu.
 - ... yıllık deneyime sahip.
 - Köklü bir geçmişi olan.
 - Türkiye'nin ilk vakıf üniversitesi/Özel okulu.
 - Uzun yıllardan beri eğitim vermenin gerek maddî, gerek deneysel birikimleri ile kuruları okulları.

(n) ULAŞIM

- Otobüslerle merkezî mahallerden.
- Servislerle her yerden.

- Ulaşımı çok kolay.

(o) YERLEŞİM

- , , gibi büyük alış-veriş merkezlerinin bulunduğu 'nda.
- Hızla gelişen bölgesinde.
- İstanbul'un en önemli merkezlerinden biri olan.....'de.
- Kampüs okulu.
- Kent yaşamı ile iç içe.
- Köyde.
- Ormanlık alan içinde.

(p)YURTDIŞI BAĞLARITISI VE ÜYE OLUNAN ULUSLARARASI KURULUŞLAR

- İngiltere'nin en büyük devlet üniversitelerinden biri olan Liverpool Moores Üniversitesinin desteğinde.
- Moda Lisesi 1995-1996 öğretim yılında International Baccalaureate [*IB (uluslararası bakalorya): Uluslararası Bakalorya Organizasyonu (IBO)*] merkezi İsviçre'de bulunan, kâr amacı olmayan Eğitim Vakfı'dır. 80'in üzerinde ülkede (90'dan fazla ülkede) yaklaşık 600 okulda (770 okulda) uygulanan IB. lisenin son iki yılında uygulanmaya başlayan ve program bitiminde IB diploması verilen bir yeterlilik belge programıdır. Amaç deneyim, uluslararası anlayış ve sorumluluk, vatandaşlık ilkelerini kapsayan bir yapısı vardır. Dengeli bir akademik program aracılığıyla öğrencilerin kendi kültürlerine bağlı kalarak kişisel yeteneklerini ve uluslararası iletişimlerini geliştirmelerine yardımcı olur) üyeliğine girerek Avrupa standartlarında öğretim programları uygulamaya başladı.
- Moda Lisesi 1995-1996 öğretim yılında ECIS IECIS (*European Council Of International Schools = Avrupa Okullar Birliği*) 1965'de kurulmuştur. 420'den fazla üye okulla çalışma yapmaktadır. Her kasım ayında profesyonel toplantılar düzenler. Üst düzey yöneticiler, okul müdürleri ve 2500 öğretmenin bir Avrupa kentinde katıldığı toplantıda çeşitli eğitim materyalleri de sergilenir. Uluslar arası konferanslarda okul müdürleri, üst düzey yöneticiler sistemin işleyişi ile ilgili sorunları görüşüp, çözümler üretirler. ECIS, öğretmenlerin mesleklerinde ilerlemeleri konusunda yaz eğitim toplantıları, seminerler, kurslar düzenler] üyeliğine ve Dünya gençlerini ödüllendirici nitelikteki International Award Programı'na [*International Award Programı* : öğrencinin belirli bir konuda beceri kazanması, sosyal yardımlaşmayı öğrenmesi, doğa içinde belli bir süre yaşama mücadelesi vermesi, bedensel gelişimini sağlayacak bir spor dalında aşamalar kaydetmesini amaçlayan bu programda belirlenen her kriter için öğrencinin gelişimi, danışman öğretmenleri tarafından belirli süreler için izlenir, öğrenciye ait küçük deftere işlenir. Her gelişim sürecinin karşılığı değişik bir

rozet ve sertifika ile değerlendirilir. Uluslararası platformda tanınan bu bronz, gümüş ve altın rozetleri taşımak, öğrenciye hem okul içinde hem de diğer ülkelerdeki yaşlıları arasında büyük bir prestij sağlar) üye oldu.

- University of Hertfordshire ile lise mezunlarına yönelik yükseköğrenim imkânı ve School Development Plan (Okul Gelişim Planı) çerçevesinde akademik danışmanlık imkânı sağlanıyor.

- 1994 yılında Dünya Günü olarak kutlanan 22 Nisan günü, A.B.D. Başkan Yardımcısı Senatör Al Gore'un çağrısıyla başlatılan The Globe Programı'nın üyesi olan Kültür Koleji Globe Okulu Statüsündedir. Globe Programı anaokulu çağından 18 yaşına kadar olan öğrencilerin, yaşadıkları çevrenin hava, su, toprak ve bitki örtüsüyle ilgili basit ölçümler yapmalarını ve çevre kirliliğini incelemelerini kapsamaktadır. Elde edilen bütün veriler, İnternet aracılığıyla NASA'ya bağlı Globe Merkezi'ne gönderilmektedir. Ayrıca, öğrenciler, dünyadaki Globe okullarıyla yine aynı kanallardan yararlanarak haberleşebilmektedirler.

(r) BİRİMLER

- aile danışmanlığı.
- alan bilim kurulu.
- araştırma-geliştirme merkezi.
- bilgi işlem birimi.
- bilim kurulu.
- eğitim programları ve öğretimi geliştirme birimi.
- okul sağlık birimi.
- öğrenci kurulları/konseyleri.
- ölçme değerlendirme merkezi.
- rehberlik ve psikolojik danışma birimi.
- toplam kalite birimi.
- uzman veya danışmanlar.
- üniversiteye hazırlık birimi.
- veli kurulları.

Tablo 3: Farklı Öğrenci Çekme Politikaları Çerçevesinde Okulun Fiziksel/Sosyal İmkânları.

Özet Bilgi: Çeşitli tür ve Düzeylerdeki Okulların (17 Yükseköğretim, 15 Ortaöğretim, 14 İlköğretim, 12 Okul öncesi Eğitim Kurumu) Tanıtım Reklam ve Broşürlerinde Vurgulanan öğelerin Dağılımı.

	Yüksek öğrenim kurumu	Orta öğretim kurumu	İlköğretim kurumu	Okul öncesi eğitim kurumu
barınma	15	1		
beslenme	15	9	10	11
birimler	15	12	13	10
burs	11	1	1	
eğitim olanakları	17	13	14	12
etkinlikler	17	14	14	12
güvenlik	2	1	3	5
kütüphane	17	11	12	6
laboratuvar	17	11	13	6
ortam	5	13	13	12
sağlık	14	4	8	8
sloganlar	7	10	13	11
tarihçe	8	11	7	3
ulaşım	14	3	5	5
yerleşim	16	11	10	9
yurtdışı bağlantısı	3	7	2	1

Genel olarak ortak bir messya indirgenebilen Özel öğretim kurumları reklamlarında, hedef kitlenin zihin haznesinde gömülü olduğu varsayılanı ya da sondajlarla saptanan idealleştirilmiş kişilik imgesi hedef alınmaktadır. Reklamın mesajında, muhatap kitlenin de facto (fiilî) durumundan kaynaklanan idealleştirilmiş kişilik imgesi karşısında duyuları bilişsel çelişki (=cognitive dissonance)'ın, istikballeri (çocukları) üzerinden ve aracılığıyla giderileceği, tutarlığın yeniden kurulacağı iletilmektedir. Başka bir ifadeyle, ticarî dil sosyal dile yedirilerek yaşam tarzlarıyla ve değerleriyle birlikte bir kültür oluşturma amacı dile getirilmekte, yaşam stili ve kültürlenme

(=acculturation)'ye ilişkin düşünceler reklam pratiğine yön vermektedir. Bu bakımdan Özel öğretim kurumlarının, reklamları, bir yaşam stili vaadine dönüşmekte, gelecekteki ürünleri (mezunları) bir düşünce ve yaşam tarzına, bir "ben imgesine" ve sosyal kodlara bağlanmakta; katılım, bütünleşme, kültürlenme modelleri aşılacak ve dillendirilmektedir (Dalkıran, 1995: 6-7). Kültür kolejinin araştırmasını baz alacak olursak (1993:12,14), Özel okul velilerinin büyük oranda (% 38) yükseköğrenim, çok düşük bir oranda ise (% 13) ilkökul düzeyinde bir eğitime sahip olmaları da bu "ben imgesi" arayışının önemli bir göstergesi olarak algılanabilir.

"İnsanlar bugün marka satın aldıkları zaman mutlu oluyorlar. Bunun ardında, reklamcının, bütün ürünlerin birbirine benzerliği ve rekabetin yoğun olduğu tüketici toplumunda insanların beyninde bir yer kiralama çabası yatıyor. Reklamcı, seni seviyorum demenin, beni sev demek olduğunu biliyor ve kişiye, 'bu markayı aldığında kendini ödüllendireceksin' mesajını yolluyor". Denktaş bu cümlelerle bir reklamcının ağzından popüler kültürde giderek yaygınlaşan kendine yönelme, kendi değerlerini yüceltme, şeklinde tüm dünyada tezahürleri görülen narsist kişilik ve kültür yapısını teşhis ediyor (Denktaş, 1998). Örneğin yurtdışı eğitim imkânlarını içeren EEYB (1996)'da, kişileri, kendilerini tercihe davet eden Özel öğretim kurumlarının reklamlarında kullandıkları sloganlar da - ister ben-öyküsel, ister sen-öyküsel isterse el-öyküsel olsun-, son tahlilde bu narsistik talepleri tatmine yönelik, mezunlar için bir tür "*kargo kült*" yaratılarak masallara özgü bolluk ve sonsuz mutluluk çağı, efendilik vaat edilmektedir. Örneğin şu sloganlara bakalım:

- Adelaide'de eğitimi seçmeniz, dostça olmayan meydan okumalara karşı durmanızı sağlar (The University of Adelaide/Australia).

- Yaşam; Flinders'da öğrenebileceğiniz şeylerden sadece biridir (The Flinders University of South Australia).

- Üniversitenizden dünyayı talep edin (Murdoch University).

- Birkaç yıl sonra kendinizi şimdikinden farklı hangi çevrede görmek istersiniz (Escuela Superior de Administracion y Direccion de Empresas).

- İngilizceyi nerede öğrenmek isterdiniz? (ELS Language Centers).

Bu ve benzeri sloganlarla hitap edilen narsist kişiliğin bitmek bilmez iştihası reklamlardaki/ilânlardaki ifadelerle kamçılanır.

Hitaplardaki narsistik kişiliği muhatap alış ile ideal beni muhatap alışın kesiştiği noktada ise reklamın ikonografisi de devreye sokularak her iki muhatap kitle "avlarım"ya çalışılıyor. Örneğin, "sizin için ideal okul" metinli bir reklamın "göz alıcı bahçesinde çeşitli fiziklerde, cinsiyetlerde beyaz, olabildiğince bakımlı öğrencilerin bulunduğu ve çağdaş/tarihi mimarisıyla bir okulun fonda yükseldiği" bir reklam ikonografisiyle hem kardeş bir dünyaya gönderme yapılmakta ve hem de kişisel ve çevresel sağlığa işaretlenmektedir, böylece herkese davetiye çıkarılmaktadır.

EK 1 1996-97 EĞİTİM-ÖĞRETİM YILI İTİBARIYLA İSTANBUL İLİ İLÇELER
BAZINDA OKUL, ÖĞRENCİ, ÖĞRETMEN ve DERSLİK DURUMU

İLÇESİ	OKUL TÜRÜ	OKUL SAYISI	ÖĞRENCİ SAYISI			ÖĞRETME N SAYISI	DERLİ K SAYISI
			TOPLAM	ERKEK	KIZ		
Adalar	Özel Okullar	2	6	2	4	2	8
	Tüm Okullar	11	1330	62	57	71	84
Avcılar	Özel Okullar	4	155	65	90	15	12
	Tüm Okullar	54	39285	21336	17976	937	482
Bağcılar	Özel Okullar	12	1455	328	62	115	62
	Tüm Okullar	116	78216	43079	35137	1678	993
Bahçelievler	Özel Okullar	22	45538	2486	2052	183	139
	Tüm Okullar	114	81757	44049	37708	1406	1015
Bakırköy	Özel Okullar	47	9088	4863	4125	625	249
	Tüm Okullar	131	63986	32005	31981	2030	932
Bayrampaşa	Özel Okullar	70	44178	24381	19797	987	323
	Tüm Okullar	54	8495	4392	4136	697	272
Beşiktaş	Özel Okullar	152	43605	22195	21410	1848	810
	Tüm Okullar	89	34922	19273	15543	900	744
Beyoğlu	Özel Okullar	39	6917	3007	3297	429	307
	Tüm Okullar	110	41314	21081	19670	988	83163
Büyükcemalçe	Özel Okullar	21	2903	1847	1056	268	261
	Tüm Okullar	114	44555	24568	19987	1227	1078
Çatalca	Özel Okullar	77	11310	6452	4858	403	378
	Tüm Okullar	7	580	334	23	44	11
Eminönü	Özel Okullar	46	16476	9493	6448	680	351
	Tüm Okullar	4	135	89	46	17	247
Eyüp	Özel Okullar	105	51574	27111	24463	156	125
	Tüm Okullar	38	47166	25675	21491	812	424
Esenler	Özel Okullar	32	5783	3880	3173	315	215
	Tüm Okullar	163	75932	39191	36741	2309	1268
Fatih	Özel Okullar	2	401	240	16	42	19
	Tüm Okullar	142	100008	54457	45551	213	171
Güngören	Özel Okullar	12	4927	880	76	51	58
	Tüm Okullar	45	33333	18328	15005	791	487
Kadıköy	Özel Okullar	77	13972	7335	6637	1008	314
	Tüm Okullar	266	123322	63184	60138	4533	2212
Kağıthane	Özel Okullar	2	197	137	60	12	12
	Tüm Okullar	105	15828	9167	6661	1284	904
Küçükçekmece	Özel Okullar	8	2014	1086	92	147	50
	Tüm Okullar	138	85355	45296	40059	1952	106
Kartal	Özel Okullar	19	3664	2024	1640	284	172
	Tüm Okullar	140	78227	43639	34588	2346	1405
Maltepe	Özel Okullar	15	3396	1525	1871	431	229
	Tüm Okullar	102	60061	31141	28902	120224	387
Pendik	Özel Okullar	3	307	95	21	34	17
	Tüm Okullar	108	75449	41043	34406	1715	1104
Sarıyer	Özel Okullar	18	6479	3533	2940	492	212
	Tüm Okullar	103	41021	21212	19809	1414	851
Silivri	Özel Okullar	5	215	144	71	10	14
	Tüm Okullar	80	14417	7735	6682	524	407
Sultanbeyli	Özel Okullar	8	227	155	72	13	37
	Tüm Okullar	33	26783	15432	11351	480	375
Şile	Özel Okullar	43	2869	1710	1159	114	112
	Tüm Okullar	44	6447	3275	3172	81	39
Şişli	Özel Okullar	1080	150	54690	30894	24867	1775
	Tüm Okullar	2	887	445	44	75	37
Tuzla	Özel Okullar	50	22111	10993	11118	633	1082
	Tüm Okullar	4	1111	569	542	69	41
Ümraniye	Özel Okullar	136	95452	52710	42742	2185	1420
	Tüm Okullar	49	8274	4719	3555	839	244
Üsküdar	Özel Okullar	212	94166	49887	44279	3097	23541
	Tüm Okullar	68	43343	23280	20063	1019	551

KAYNAK: İstanbul ili İl Millî Eğitim Müdürlüğü, 1998: 62-116.

KAYNAKLAR

A. KİTAP VE MAKALELER

- APK (1997) Millî Eğitim İle İlgili Bilgiler, T.C. Millî Eğitim Bakanlığı Araştırma, Plânlama Koordinasyon Kurulu Başkanlığı. Ankara.
- BATMAZ, Veysel/Ergin Koparan/Yiğit Albaraz. (1996) Okullar Rehberi 1997, Panajans, İstanbul.
- BİNİŞİK Nilgün. (1998) İlköğretim Kurumu Seçme Konusunda Bir Kılavuz, Yüzyıl Eğitim Kurumları+Mavibulut Yayını, İstanbul.
- DALKIRAN, Nesrin. (1995) Siyasal Reklamcılık ve Basının Rolü, Türkiye Gazeteciler Cemiyeti Yayını, İstanbul.
- EEYB (1996) European Education Year Book (1996/97, The Annual Guide To Study Abroad), Nexus Media Limited, UK.
- ELIADE, Mircea. (1991) Kutsal ve Dindışı, Çev. Mehmet Ali Kılıçbay, Gece Yayınları, Ankara.
- FINDIKÇI, İlhami. (1997) "Eğitim Pazarında Reklam ve İnsan Unsuru", Yaşadıkça Eğitim, Sayı 53, s.8-9, Temmuz-Ağustos 1997, Kültür Koleji Yayını, İstanbul.
- İstanbul 11 Millî Eğitim Müdürlüğü (1998) İstanbul İli Eğitim İstatistikleri, İstanbul 11 Millî Eğitim Müdürlüğü Yayını, İstanbul.
- KÜLTÜR KOLEJİ (1993) Kültür 2000:21. Yüzyıla Yaklaşırken, Kültür Kolejinin Geleceği Üzerine Düşünceler-İmaj Araştırması, Kültür Koleji Yayını, İstanbul.
- MEF (1998) MEF okulları Öğrenci - Veli El Kitabı, İstanbul.
- Robert College (1997) Honor Roll 1997, Robert College Annual Giving Report, İstanbul
- SUSAR, A. Filiz. (1996) "Özel Okul Yöneticilerinin Demografik Özelliklerini ve İşletme Yönetimi Konusundaki Bilgilerini İncelemeye Yönelik Bir Araştırma", Yaşadıkça Eğitim, Sayı 46, s.17-23, Mayıs-Haziran 1996, Kültür Koleji Yayını, İstanbul.
- TÜK (1998) Türkiye Üniversiteler Katalogu 1998, Interactive Tanıtım, Organizasyon ve Danışmanlık Ltd. Şti., İstanbul, 2. Baskı.
- WERNİCK, Andrew. (1998) Promosyon Kültürü-.Reklâm, İdeoloji ve Sembolik Anlatım, çev. Osman Akınhay, Bilim Ve Sanat Yayınları, Ankara.

B. GAZETE HABER VE MAKALELERİ

- DENKTAŞ, Şebnem. (1998) *Reklamcıların Yarattığı "Beni Seviyorum" Kuşağı*, Yeni Yüzyıl Gazetesinin PAZAR Eki, 19 Nisan 1998.
- DOĞAN, Noyan. (1998) *Enka, Eğitimde de İddialı*, Dünya, 19 Ocak 1998.
- GÖKTÜRK, Gülay. (1997) *İrtica Yuvaları*, Yeni Yüzyıl, 25 Aralık 1997.
- ÖZTÜRK, özlem. (1998) *Pollyanna Sezen*, Milliyet, 12 Ocak 1998.
- TANIŞIR, Ahmet. (1998) *Moğol Cumhurbaşkanı Türk Okullarını Gezdi*, Zaman, 15 Ocak 1998.
- TURGUT, Hulusi. (1998) *Fethullah Gülen ve Okulları*, Yeni Yüzyıl, 15-19 Ocak 1998.
- TÜRKİYE (1998) *Vali Şahinoğlu Altın Öğrencileri Kabul Etti*, Türkiye, 15 Ocak 1998.
- YAKIN, Gaffar. (1997) *Türk "Robert Kolejleri" Yaşatalım*, Yeni Mesjy Gazetesi, 26 Aralık 1997.
- YENİ ASIR (1998) *Yamanlar Lisesinden Eğitime Destek Yemeği*, Yeni Asır, 16 Ocak 1998.
- YÜKSEL, Metin. (1998) *Fethullah Hoca Akademileri*, Gazete Pazar, 11 Ocak 1998.
- ZAMAN (1997a) *Türkiye Sizinle Gurur Duyuyor*, Zaman, 25 Aralık 1997.
- ZAMAN (1997b) *Okullara övgü Yağdı*, Zaman, 24 Aralık 1997.
- ZAMAN (1998a) *Kohen: Okullar Gurur Veriyor*, Zaman, 7 Ocak 1998.
- ZAMAN (1998b) *Şampiyonlar Lisesi Şahinoğlu'nu Ziyaret Etti*, Zaman, 15 Ocak 1998.
- ZAMAN (1998c) *Işık Okullarla gurur Duyduk*, Zaman, 7 Ocak 1998.
- ZAMAN (1998d) *Samanyolu'nun Şampiyonları İle İftihar Ettik*, Zaman, 10 Ocak 1998.

C. BROŞÜRLER, EL ve GAZETE İLÂNLARI

- Ar-El okulları (1998-99 öğretim yılı için hazırlanmış gazete ilânı).
- Atılım Üniversitesi (TÜK-1998'de yayınlanmış tanıtım).
- Başkent Üniversitesi (TÜK-1998'de yayınlanmış tanıtım).
- Beykent Üniversitesi (TÜK-1998'de yayınlanmış tanıtım).
- Beykent Üniversitesi (1998-99 öğretim yılı için hazırlanmış el ilâm).
- Beykent Üniversitesi 1997 (1997-98 öğretim yılı için hazırlanmış el ilâm).
- Bilgi Üniversitesi (TÜK-1998'de yayınlanmış tanıtım).

Bilkent Üniversitesi (TÜK-1998'de yayınlanmış tanıtım).

Çağ Üniversitesi (TÜK-1998'de yayınlanmış tanıtım).

Çankaya Üniversitesi (TÜK-1998'de yayınlanmış tanıtım).

Fatih Üniversitesi (TÜK-1998'de yayınlanmış tanıtım).

Işık Üniversitesi (TÜK-1998'de yayınlanmış tanıtım).

Ihlas Koleji (1998-99 öğretim yılı için hazırlanmış gazete ilânı).

İstanbul Kültür Üniversitesi (TÜK-1998'de yayınlanmış tanıtım).

İstanbul'dan Dünyaya Türk Okulları.

İSTEK ilköğretim Okulu (1998-1999 öğretim yılı için hazırlanmış gazete ilânı).

Koç Üniversitesi (TÜK-1998'de yayınlanmış tanıtım).

Kral Çocuk Kulübü (1998-99 öğretim yılı için hazırlanmış el ilânı).

Kültür Koleji (1998-99 öğretim yılı için hazırlanmış gazete ilâm).

Kültür Koleji Haber Bülteni (Nisan 1998) İstanbul.

Kültür Koleji Haber Bülten. (Ocak 1996) İstanbul.

Kültür Koleji Haber Bülteni (Ocak 1998) İstanbul.

Kültür Koleji: From Kindergarten to University (Broşür).

Maltepe Üniversitesi (TÜK-1998'de yayınlanmış tanıtım).

MEF okulları tanıtım kitapçığı (1997-98 öğretim yılı için hazırlanmış el ilâm).

MEF Schools - Philosophy of Education and The system of operation in MEF schools (1997- 98 öğretim yılı için hazırlanmış kitapçık).

Özel Anabilim Lisesi (1997-98 öğretim yılı birinci dönem aktivite programı).

Özel Birikim ilkokulu ve Koleji (1997-98 öğretim yılı için hazırlanmış el ilânı).

Özel Birikim Süheyla-Cemile Sağlam İlkokulu (1997-98 öğretim yılı için hazırlanmış el ilâm).

Özel Kültür Fen Lisesi Sizi Bekliyor (Broşür).

Özel Kültür Koleji İlkokulu'nu Tanıyor musunuz? (Broşür).

Özel Kültür Lisesi'ni Tanıyor musunuz? (Broşür).

Özel Moda Lisesi ve süper lisesi (33. yıl el ilâm).

Özel Moda Okulları / Moda Schools Broşürü.

Özel Öncü Eğitim Kurumları (1998-99 öğretim yılı için hazırlanmış el ilânı).

Pembe köşk Çocuk yuvası ve Aile Danışmanlığı (1998-99 öğretim yılı için hazırlanmış el ilânı).

Saint Joseph Lisesi dn ve bu gün (125. kuruluş yıldönümü hatırası kitapçığı).

T.C. İstanbul Kültür Üniversitesi (Broşür).

Yeditepe Üniversitesi (TK-1998'de yayınlanmış tanıtım).

Yeni Ufuklar koleji (1998-99 öğretim yılı için hazırlanmış gazete ilanı).

D. GÖRÜŞMELER

Atacan İlköğretim Okulu Okul Müdürüyle Yapıları Görüşme.

MEF okulları Eğitim Koordinatörü İle Yapıları Görüşme.

Özel Anabilim Lisesi Okul Müdürüyle Yapıları Görüşme.

Saint Joseph Fransız Lisesi Okul Müdür Baş Yardımcısı İle Yapıları Görüşme.

Özel Moda İlköğretim Okulu Müdiresi İle Yapıları Görüşme.